

KONSULTTIEN PÄTEVYYDEN VARMISTAMINEN

HEIKKI HELIMÄKI

Insinööritoimisto Heikki Helimäki Oy
Dagmarinkatu 8 B 18, 00100 Helsinki
heikki.helimaki@helimaki.fi

1 JOHDANTO

Akustisen seuran johtokunnassa on ollut keskustelua tarpeesta varmistaa akustisten konsulttien pätevyys. Viime kevään aikana asiaa selvitettiin ja keväällä pidettiin Helsingissä tilaisuus, jossa esiteltiin kahta eri vaihtoehtoa pätevyuden varmistamiseen. Esityksen tarkoitus on herättää keskustelua akustisten konsulttien pätevyuden varmistamisen tarpeesta ja selvittää jäsenkunnan kantaa asiaan sekä saada selvyys miten asiaa tarvittaessa viedään eteenpäin.

2 MIKSI PÄTEVYYDEN VARMISTAMISTA?

2.1 Tilaaja tietää mitä saa

Tilaaajat eivät aina tiedä minkä tasoista konsultointi saavat. Osaako mittaaja käyttää mittaria. Onko suunnittelijalla mitään hajua asioista, joissa esiintyy asiantuntijana.

2.2 Laatujärjestelmät

Tilaaajat vaativat joissain tapauksissa laatujärjestelmiä. Jonkin on todettava järjestelmät toimiviksi.

2.3 Standardit

Tietääkö mittaaja minkä standardin mukaan mittaukset tulee tehdä ja ymmärtääkö mitä standardissa tarkoitetaan. Ovatko laitteet standardien mukaisia.

3 MITÄ VARMISTETAAN

3.1 Mittaaminen

Usein mittaaminen on standardisoitua ja siksi periaatteessa helppoa varmistaa sen laatu.

3.2 Suunnittelu

Suunnittelu on vaikeampi varmistaa, mutta jollekin tasolle asti myös suunnittelun laatutaso on varmistettavissa. Ulkopuolelle tulee aina jäämään vaativien kohteiden suunnittelu.

3.2 Mallinnus

Mallinnuksen varmistaminen on mahdollista mutta vaatisi jokaiselle laskentamallille tai mallinnusohjelmalle oman varmistusohjelmansa ja saattaa sitä kautta olla liian vaikea tavoite.

4 MITEN VARMISTETAAN KONSULTTIEN PÄTEVYYS

4.1 Snil henkilöpätevyys (www.skolry.fi/SNIL/)

Suomen Konsulttiyhdistys SNIL ry auktorisoi konsultteja ja suunnittelijoita hyväksymällä jäsenikseen jäljempänä mainitut pätevyys- ja kokemusvaatimukset täyttäviä konsultteja ja suunnittelijoita. SNIL edistää ja kehittää konsulttien arvostusta, auktorisointia ja vastuullisuuden ja riippumattomuuden periaatteita sekä toimii jäsenten tukena ja yhdysiteenä.

Suomen Konsulttiyhdistys SNIL on perustettu vuonna 1951 Suomen Neuvottelevien Insinöörin Liitto -nimisenä henkilöjärjestönä. Yhdistys on alusta pitäen valvonut jäsentensä pätevyyttä ja ylläpitänyt konsulttihenkilöiden auktorisointijärjestelmää.

SNILin pätevyysvaatimukset vastaavat alan kansainvälisen järjestön FIDICin asettamia vaatimuksia. Jäseneltä ja jäseneksi pyrkivältä vaaditaan tietuudellisesti pätevyysvaatimuksena, että hän on suorittanut korkeakoulun tai yliopistollisen loppututkinnon tai ammatillisen korkeasteen tutkinnon tai näitä vastaavan tutkinnon. Käytännöllisenä pätevyysvaatimuksena edellytetään, että hän on päätoimisesti toiminut edustamallaan erikoisalalla korkeakoulu- tai yliopistopohjalta vähintään 7 vuotta ja muutoin vähintään 10 vuotta ja että hän on toiminut riippumattoman konsultin tai niitä vastaavissa tehtävissä itsenäisiä ratkaisuja tehden vähintään kahden viimeisen vuoden ajan.

Hakijan ja jäsenen tulee olla riippumaton sellaisista kauppa-, teollisuus- tai urakointintresseistä, jotka voivat häiritä hänen konsulttitoimintansa riippumattomuuden uskottavuutta. Hakijalla tulee olla toimialallaan edellytetyt viralliset suunnittelijapätevyudet. SNILin jäsenyyden myötä auktorisoituja konsultteja oli helmikuussa 2000 yhteensä 1.088. SNILin jäsenet saavat sekä suomen että englanninkielisen todistuksen jäsenyydestä. Jäsenet ovat joko varsinaisia jäseniä tai ikijäseniä. SNILin jäsenet toimivat yleensä johto- ja vastuuhenkilöinä SKOLin jäsenoimistoissa. Ansioituneilla jäsenillä on mahdollisuus hakea SNIL/S -jäsenyyttä, joka edellyttää mm. 12 vuoden SNIL-jäsenyyttä, nousevaa urakehitystä sekä tiedon, taidon ja vastuun kasvua. SNIL valvoo jäsentensä pätevyyttä ja suosittelee jäseniään vaativiin suunnittelu- ja konsulttitehtäviin.

4.2 Skol toimistojäsenyys (www.skolry.fi)

SKOL(Suunnittelu- ja konsulttitoimistojen liitto SKOL ry) on insinööri-, arkkitehti- ja suunnitteluyritysten yrittäjä- ja työnantajajärjestö. SKOLin jäsenyritykset edustavat laajasti teollisuuden, talonrakentamisen ja infrarakentamisen eri osa-alueiden suunnitteluosaamista ja -volyyymiä.

SKOLin tehtävänä on jäsenyritystensä liiketoiminnan edellytysten ja toimialan jatkuva parantaminen. Sen tarkoituksena on edistää ja kehittää riippumatonta suomalaista konsulttitoimintaa, toimia jäsentensä tukena ja ammatillisena yhdysiteenä, valvoa jäsenkunnan arvostusta ja vastuuta sekä yhteiskunnallisia ja ammatillisia etuja sekä valvoa jäsenten etuja työsuhteissa.

SKOL on arvostettu, vaikutusvaltainen ja näkyvä edunvalvoja, joka tuottaa toiminnallaan jäsenilleen kilpailuetua ja liiketoiminnallista lisäarvoa sekä tukee näin jäsenyritysten vision toteutumista.

4.3 FISE (www.fise.fi)

FISEn tarkoitus on todeta rakennus-, LVI- ja kiinteistöalan henkilöpätevyudet ja koota ne yhteen, näiltä sivuilta löytyvään rekisteriin.

Näiltä sivuilta löydät pätevät suunnittelijat, työnjohtajat ja muut rakennus-, LVI- ja kiinteistöalan pätevät henkilöt.

Tiettyyn pätevyyteen liittyvissä kysymyksissä, kuten järjestettävistä kursseista, tenteistä ja arviointilautakuntien kokouksista, ota yhteyttä k.o arviointilautakuntaa hoitavaan sihteerijärjestöön.

4.4 VTT henkilösertifiointi

(<http://mango2.vtt.fi:84/rte/certification/henkilosertifiointi.htm>)

Henkilösertifiointitoiminnan tavoitteena on varmentaa että sertifioitu henkilö osaa harjoittaa ilmoittamaansa toimintaa. Esimerkiksi märkätilojen vedeneristyksiä tekevä asentajan henkilösertifikaatti varmentaa, että:

- henkilöllä on sekä riittävä käytännön osaaminen että riittävä määräysten, tuotteiden ja rakennusfysiikan tuntemus ja myös tiedot siitä, miten työn laatu varmistetaan ja tarkistetaan,
- henkilö ylläpitää osaamistaan tekemällä alaan kuuluvia töitä ja osallistumalla riittävästi alan koulutukseen (väh. joka toinen vuosi)

Sertifikaatin hakija osallistuu VTT:n hyväksymän koulutusorganisaation järjestämään koulutukseen, suorittaa tentin ja näyttökokeen. Koulutusorganisaatioiden opettajat osallistuvat VTT:n hyväksymiin koulutusilaisuuksiin vähintään vuosittain.

Sen jälkeen lähetetään VTT:lle hakemuskaavake, jonka mukaan liitetään todistus hyväksytysti suoritetusta tentistä ja näyttökokeesta. Henkilösertifikaatti myönnetään ensin kahdeksi vuodeksi ja uusitaan sitten viideksi vuodeksi kerrallaan, jos henkilö täyttää sertifiointiperusteet. Sertifioituista henkilöistä pidetään luetteloa.

Henkilösertifikaatin haltijat ovat sitoutuneet noudattamaan sertifiointivaatimuksia joihin kuuluu mm. työpäiväkirjojen pitäminen ja säännöllinen koulutukseen osallistuminen.

Henkilösertifiointitoiminnan johtokunta valvoo että toiminta tapahtuu henkilösertifiointille määritellyn toimintapolitiikan mukaisesti.

5 HALUTAANKO VARMISTAAN KONSULTTIEN PÄTEVYYS?

Keskustelua

6 MITÄ TEHTÄVÄ

6.1 Määritettävä mitä halutaan varmistaa

Halutaanko varmistaa suunnittelun tai mittausten laatu vai molemmat. Koskeeko pätevyysvarmistaminen henkilöitä vai yhtiöitä.

6.1.1 Johtokunta

Järjestelmästä riippuen tarvitaan johtokunta, joka edustaa riittävän laajasti alaa, jolla oletetaan toimittavan.

6.1.2 Määrittelyt

Tulee rajata mitä asioita ja millä tavoin halutaan varmistaa pätevyys.

6.2 Kuka tekee käytännössä ja mitä?

6.2.1 Byrokratia

Kuka hoitaa käytännössä hakemusten käsittelyn ja kaiken muun byrokratian.

6.2.2 Kurssimateriaali

Pätevyysvarmistamiseksi tarvitaan koulutusta, jossa tulee olla riittävän hyvä kurssimateriaali. Kuka tekee materiaalin (maksetaanko tekijälle jne?).

6.2.3 Koulutuksen järjestäminen

Pätevyyttä hakeville jouduttaneen järjestämään koulutusta. Missä pidetään, kuka maksaa kustannukset?

6.3 Esiselvitys

Asiasta olisi varmaan hyvä tehdä tarkempi esiselvitys. Tällä selvitettäisiin paljonko järjestelmälle olisi käyttöä, mitä kaikkea pitäisi tehdä ja mitä koko lysti maksaisi.

6 MITÄ SAADAAN

Akustiikka-alan tasoa saataisiin vakautettua. Saataisiin käytännön koulutusta alalle lisää. Rakennusalalla ollaan menossa yhä enemmän suunnittelijoiden pätevyysvarmistamiseen samoin käytännöntöiden tekijöiden pätevyysvarmistamiseen. Myös akustiikkasuunnittelijoiden pätevyysvarmistusta tulee varmistaa jollain järjestelmällä.